

אמר רבי שמעון:

אחד, כי לכל ששים העשרונות — כשהוא מביאם בכלי אחד — אין נותן בהם אלא לוג אחד שמן, ויותר מששים עשרון אינו יכול לבלול בלוג אחד. (13)

אמרו לו חכמים לרבי שמעון:

וכי ששים עשרונות נבללים כאחד, ואילו ששים ואחד עשרונות אין נבללין כאחד!?

אמר להם רבי שמעון לחכמים:

כל מדות חכמים כן, שהרי בארבעים סאה הוא טובל, ובארבעים סאה חסר קורטוב (14) אינו יכול לטבול בהן; ואף אני אביא בלילה

וכי אותם עשרונות שמביא ביום טוב הראשון של חג בכלי אחד היו?! והלא אלו [חלק מן העשרונות] לפרים ואלו [וחלקם] לכבשים, שאין צורת בלילתם שוה, כי מנחת הפרים בלילתה עבה, ואילו מנחת הכבשים בלילתה רכה — (12)

ואינם נבללים זה עם זה, [אינו יכול לכוללם בכלי אחד], שהרי נמצא שמיתר או מחסר הוא שמן אם יבללם כאחת; ואיך נלמד מזה ששים עשרונות בכלי אחד!?

אלא לכך מביא אדם עד ששים עשרון בכלי

זוה בפני עצמו ושוב עירבם, אבל אם בלל אותם כאחד לכולי עלמא פסול, ראה משנה לעיל פט ב, בתוספות ובהערות שם, ומבואר מדברי רבי עקיבא איגר שהבין בדברי רש"י, שאפילו אם עירב כל אחד בפני עצמו ובללן פסול, ויש לעיין בזה.

13. כשיעור שמן לעשרון אחד של מנחת נדבה, וכדעת רבי אליעזר בן יעקב לעיל פח א שאמר "אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוגה"; כן כתב רש"י כאן וכן פירש לעיל יח ב, אבל שם הוסיף: ולי נראה, דאפילו לרבנן דאמרי — שם — ששים לוג [הוא נותן לששים עשרון]. קים להו דאין נבללין יפה בכלי אחד, וכן מוכח מדברי הרמב"ם, שהרי פסק כרבנן, ופסק שאין מביאין מנחה יותר מששים עשרון.

ובשפת אמת נתקשה: מנין צריך בלילה בכלי אחד, והרי יכול לחלק את המנחה לשני כלים ולבוללם, ושוב יערבם?! וראה מה שכתב בזה בשם חתנו, ומה שכתב הוא בזה, וראה עוד בחזון איש מנחות כו ה [ובמנחת אריאל].

14. א. קורטוב הוא מידה קטנה מאד, כשיעור

פרים הרי שלשים ותשע, שני עשרונים לאיל לשני אילים הרי ארבעה נוספים, עשרון אחד לכבש לשמונה עשר כבשים הרי שמונה עשר, סך כולם ששים ואחד עשרונות.

12. א. שיעור השמן לנסכי הפר הוא חצי ההין דהיינו ששה לוגין, נמצא שכל עשרון משלשת נסכי הפר בלול בשני לוגי שמן, ושוה בלילתו לבלילת נסכי האילים שהם שני עשרונים ושלישית ההין דהיינו ארבעה לוגין; אבל נסכי הכבשים בלולים בשלשה לוגין שמן לכל עשרון, שכן השמן לנסכי הכבש הוא רביעית ההין דהיינו שלשה לוגין; ולכן אי אפשר לבלול נסכי פר או נסכי איל בנסכי הכבש, שהרי אם כן נמצאו עשרונות הפר בלולים בשמן מרובה על הראוי, ואילו עשרונות הכבש בלולים בפחות שמן מן הדרוש.

ב. רבי עקיבא איגר במשניות, הקשה על מה שכתבו רש"י והרע"ב שאם בולל מנחת פרים עם מנחת כבשים הרי זה פסול, שהרי דין זה במחלוקת רבי יהודה וחכמים הוא לעיל כג ב, ורק לרבי יהודה הוא פסול, ראה שם.

והנה לא נחלקו אלא אם בלל זה בפני עצמו